

Guia docent de l'assignatura "Organització Constitucional de l'Estat" 2011/2012

Codi: 102299
Crèdits ECTS: 6

Titulació	Pla	Tipus	Curs	Semestre
2500786 Dret	949 Grau en Dret	FB	1	1

Contacte

Nom : Juan Carlos Gavara de Cara
Email : JuanCarlos.Gavara@uab.cat

Utilització d'idiomes

Llengua vehicular majoritària: català (cat)
Algun grup íntegre en anglès: No
Algun grup íntegre en català: No
Algun grup íntegre en espanyol: No

Prerequisits

L'assignatura Organització Constitucional de l'Estat no requereix d'uns coneixements o requisits previs al tractar-se d'una assignatura de primer curs del Grau de Dret, però es recomanable repassar coneixements adquirits al Batxillerat relacionats amb les matèries històriques, polítiques, jurídiques o d'actualitat desenvolupades a l'àmbit de les Ciències Socials.

Objectius i contextualització

L'assignatura Organització Constitucional de l'Estat que s'imparteix al primer semestre del primer any del Grau de Dret, té el caràcter de bàsica/obligatòria. Es tracta d'una assignatura que contribueix a la formació integral de l'estudiant al permetre-li conèixer, analitzar, valorar l'organització, estructura, composició, límits, controls, funcions, funcionament i relacions dels diferents òrgans, institucions i poders públics. A tals efectes l'assignatura s'ha estructurat en dues grans parts que són detallades posteriorment en el programa de l'assignatura.

A manera de resum es pot assenyalar que en la primera part, s'abordarà de forma introductòria a l'Estat (sorgiment, causes, evolució fins i funcions); per a després estudiar la Constitució com marc normatiu de convivència democràtic i la determinació per ella dels principis estructurals de l'Estat com Social i Democràtic de Dret, amb una configuració territorial d'Estat Autònom i plenament integrat en la Unió Europea.

En la segona part, sota l'epígraf els òrgans constitucionals, s'abordarà l'estudi de l'organització, estructura, composició, límits, controls, funcions i funcionament i relacions dels diferents òrgans, institucions i poders públics dintre dels quals destaquem a la Prefectura de l'Estat, les Corts Generals, el Govern, les relacions entre les Corts i el Govern, el Poder Judicial i el Tribunal Constitucional. Tot això estudiat desde la consideració de l'Estat com una entitat constitucional complexa que es projecta en els diferents àmbits autonòmic, estatal i europeu.

Des de la perspectiva formativa, Organització Constitucional de l'Estat pretén de l'estudiant l'assoliment de diversos objectius entre els quals destaquen particularment:

- Identificar, conèixer i aplicar els principis bàsics, estructurals i generals del sistema constitucional i jurídic.
- Definir els fonaments constitucionals de l'organització institucional de l'Estat.

Competències i resultats d'aprenentatge

1885:E02 - Identificar, conèixer i aplicar els principis bàsics i generals de l'ordenament jurídic.

1885:E02.24 - Descriure la funció desenvolupada per la Constitució com a marc de convivència democràtic

1885:E02.25 - Interpretar la complexitat juridicoinstitucional que integra òrgans de caràcter local, autonòmic, estatal i europeu que s'interrelacionen i s'autolimiten

1885:E02.26 - Valorar la democràcia, els valors constitucionals i els drets fonamentals com a fonament de l'ordre jurídic i polític

1885:E03 - Defensar i promoure els valors essencials de l'estat social i democràtic de dret.

1885:E03.05 - Definir l'estructura i la funció de la Constitució, els valors i els principis constitucionals, la seva eficàcia normativa, així com els continguts de l'estat social i democràtic de dret.

1885:E03.06 - Conèixer la funció desenvolupada pels valors superiors de l'ordenament com a clàusules d'obertura i tancament del sistema polític i jurídic

1885:E03.07 - Defensar el rol que tenen els valors superiors en la configuració i el funcionament dels poders públics.

1885:E03.08 - Diferenciar la posició jurídica dels valors, els principis i les regles constitucionals.

1885:E03.09 - Explicar la configuració de l'estat com social i democràtic de dret i el que això implica en la transformació de l'estat

1885:E15 - Integrar la importància del dret com a sistema regulador de les relacions socials.

1885:E15.13 - Descriure els orígens de l'estat, les seves característiques diferenciadores d'altres formes d'organització política, les diferents formes que pot assumir l'estat i les diverses funcions que desenvolupa.

1885:E15.14 - Comprendre la necessitat pròpia de qualsevol societat de dotar-se d'una determinada organització política que garanteixi una mínima convivència.

1885:E15.15 - Explicar que no és cert que qualsevol organització política d'una societat impliqui l'existència d'un estat.

1885:E15.16 - Identificar quins són els elements que configuren l'estat i quins són els que el diferencien d'altres organitzacions polítiques de la societat.

1885:E15.17 - Descriure l'evolució de l'estat fins al moment actual.

1885:E15.18 - Definir les funcions que ha desenvolupat, i que desenvolupa, l'estat avui dia.

1885:E15.19 - Valorar críticament el futur de l'estat com a forma d'organització de la societat.

1885:E19 - Demostrar que es té una consciència crítica en l'anàlisi de l'ordenament jurídic i el desenvolupament de la dialèctica jurídica.

1885:E19.13 - Utilitzar una metodologia d'anàlisi reflexiva i crítica des d'una perspectiva juridicoconstitucional.

1885:E19.14 - Comprendre críticament els pressupòsits i els fonaments constitucionals de l'organització institucional.

1885:E19.15 - Exposar el funcionament dels diferents poders i institucions públics des del prisma jurídic democràtic constitucional.

1885:E19.16 - Integrar, en qualsevol anàlisi que es faci, la complexitat institucional i jurídica des d'una perspectiva autonòmica, estatal i europea.

1885:T01 - Gestionar informació de manera eficient i poder assimilar un volum de dades considerable en un temps limitat.

1885:T01.00 - Gestionar informació de manera eficient i poder assimilar un volum de dades considerable en un temps limitat.

1885:T02 - Presentar informació de manera apropiada en funció del tipus d'audiència.

1885:T02.00 - Presentar informació de manera apropiada en funció del tipus d'audiència.

1885:T03 - Gestionar recursos bibliogràfics i documentals: bases de dades, navegació, etc.

1885:T03.00 - Gestionar recursos bibliogràfics i documentals: bases de dades, navegació, etc.

1885:T04 - Utilitzar diferents tecnologies de la informació i la comunicació.

1885:T04.00 - Utilitzar diferents tecnologies de la informació i la comunicació.

Continguts

Part primera. - Principis constitucionals

Tema 1 . L'Estat

Els orígens històrics de l'Estat i els fonaments teòrics de l'Estat liberal-democràtic.- L'Estat com a forma d'organització política.- Els elements de l'Estat

Tema 2. - Constitucionalisme i Constitució

Origen i evolució del constitucionalisme: de l'Estat liberal a l'Estat democràtic i social.- Concepte i tipologies de Constitució.- El Poder Constituent

Tema 3. Marc històric de la Constitució espanyola.

El constitucionalisme històric espanyol.- La transició política i el procés constituent.- El significat de la Constitució de 1978: influències comparades.

Tema 4. Els principis estructurals de la Constitució

La forma d'Estat: l'Estat Social i democràtic de Dret.- L'organització territorial: l'Estat de les autonomies.- Implicacions constitucionals de la integració en la Unió Europea.

Part segona. Els òrgans constitucionals

Tema 5 . La Corona

La monarquia parlamentària com a forma de govern.- Legitimitat democràtica de la Corona.- L'estatut jurídic de la Corona.- Les funcions del Rei.

Tema 6 . L'Estat democràtic i la participació política

Democràcia representativa i directa.- Els partits polítics.- El mandat representatiu i el dret electoral.- La formes de democràcia directa: el referèndum.

Tema 7. Les Corts Generals

L'estructura bicameral: la composició del Congrés i del Senat.- L'autonomia parlamentària i el Reglament parlamentari.- L'estatut dels parlamentaris.- L'organització i el funcionament de les cambres.- Les funcions: legislativa, pressupostària i de control i d'impuls del govern.-

Tema 8. El Govern

El poder executiu i el Govern.- El Govern com òrgan constitucional i les seves funcions.- El Govern i l'Administració Pública.- Les relacions entre les Corts Generals i el Govern: la relació de confiança, responsabilitat política i control parlamentari.- La dissolució de les cambres.

Tema 9. El Poder Judicial.

La jurisdicció i la resolució de conflictes.- El poder judicial com òrgan.- El poder judicial com funció: la potestat jurisdiccional.- El govern de la Justícia: el Consell General del Poder Judicial.

Tema 10. El Tribunal Constitucional

Composició, organització i funcionament del Tribunal Constitucional.- Les funcions del Tribunal Constitucional.- Els conflictes entre òrgans constitucionals de l'Estat.

Metodologia

El procés d'aprenentatge es centra en el treball de l'estudiant, qui aprèn treballant, essent la missió del professorat ajudar-lo en aquesta tasca subministrant-li informació i mostrant-li les fonts on es pot aconseguir. El desenvolupament de la docència de l'assignatura i de la formació de l'estudiant es fonamenta en les següents activitats:

1. Activitats dirigides:

1.1 Classes magistrals: on l'estudiant assoleix les bases conceptuals de la matèria i seu el marc jurídic normatiu i jurisprudencial. Les classes magistrals són les activitats en les quals s'exigeix menys interactivitat a l'estudiant i estan concebudes com un mètode fonamentalment unidireccional de transmissió de coneixements del professor a l'alumne.

1.2. Classes pràctiques: on els estudiants analitzen i resolen juntament amb el professor casos pràctics prèviament elaborats. La base del treball pràctic és la comprensió i aplicació crítica de la normativa i jurisprudència relacionades amb el contingut essencial explicat a les classes teòriques.

2. Activitats supervisades:

Es tracta d'activitats que els estudiants desenvoluparan en aula, amb la supervisió i suport del professor. Es tracta de l'elaboració d'algun supòsit pràctic en aula, d'algunes fitxes de sentències i/o normativa o bé de la realització d'esquemes o escrits de redacció desenvolupada d'alguns epígrafs de l'assignatura o de lectures complementàries de monografies o articles doctrinals.

3. Activitats autònomes:

3.1. Elaboració de documents d'activitats pràctiques: que seran lliurades i analitzades a l'aula. Es tracta de casos pràctics proposats amb l'antelació suficient pel professor o bé de l'elaboració de recensions crítica de llibres i lectures o fitxes de jurisprudència, normativa o de pel·lícules.

3.2. Cerca de bibliografia i jurisprudència instrumental per a la resolució dels casos pràctics. En algun o alguns casos els estudiants hauran de fer la cerca autònoma de la documentació

Activitats formatives

Activitat	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Classes magistrals	30	1.2	1885:E02.24 , 1885:E02.25 , 1885:E02.26 , 1885:E03.06 , 1885:E03.08 , 1885:E15.13 , 1885:E15.15 , 1885:E15.17 , 1885:E15.19 , 1885:E19.16 , 1885:E19.15 , 1885:E19.14 , 1885:E19.13 , 1885:E15.18 , 1885:E15.16 , 1885:E15.14 , 1885:E03.09 , 1885:E03.07 , 1885:E03.05
Classes pràctiques	10	0.4	1885:E02.24 , 1885:E03.06 , 1885:E03.08 , 1885:E15.13 , 1885:E15.15 , 1885:T04.00 , 1885:T02.00 , 1885:T01.00 , 1885:E19.16 , 1885:E19.15 , 1885:E19.14 , 1885:E19.13 , 1885:E15.19 , 1885:E15.18 , 1885:E15.17 , 1885:E15.16 , 1885:E15.14 , 1885:E03.09 , 1885:E03.07 , 1885:E03.05 , 1885:E02.25 , 1885:E02.26
Tipus: Supervisades			
Elaboració de fitxes, de pràctiques i esquemes o escrits	5	0.2	1885:E02.24 , 1885:E19.13 , 1885:E15.19 , 1885:E15.18 , 1885:E15.17 , 1885:E15.16 , 1885:E15.15 , 1885:E15.14 , 1885:E15.13 , 1885:E03.09 , 1885:T03.00 , 1885:T02.00 , 1885:T01.00 , 1885:E19.16 , 1885:E19.15 , 1885:E19.14 , 1885:E02.26 , 1885:E03.05 , 1885:E03.06 , 1885:E03.08 , 1885:E03.07 , 1885:E02.25
Tipus: Autònomes			

Estudi. Redacció de treballs. Lectura de textos. Cerca de documentació i bibliografia	65	2.6	1885:E02.24 , 1885:E03.08 , 1885:E15.13 , 1885:T04.00 , 1885:T02.00 , 1885:T01.00 , 1885:E19.16 , 1885:E19.15 , 1885:E19.14 , 1885:E19.13 , 1885:E15.19 , 1885:E15.18 , 1885:E15.17 , 1885:E15.16 , 1885:E15.15 , 1885:E15.14 , 1885:E03.09 , 1885:E03.07 , 1885:E02.25 , 1885:E02.26 , 1885:E03.06 , 1885:E03.05
---	----	-----	---

Avaluació

Les competències d'aquestes matèries podran ser avaluades mitjançant: exàmens, la presentació de treballs individuals i en grup que podrà ser oral o per escrit a criteri del professor que determinarà l'abast del percentatges de les proves i de la realització de treballs i casos pràctics.

El sistema d'avaluació tindrà en compte:

- La realització de casos pràctics (informes, recensions, escrits jurídics, dictàmens...) tindran un pes global entre el 30% i el 40%.
- La realització de treballs (i la possible presentació pública) tindran un pes global aproximat entre el 20% i el 40%.
- Les proves escrites tindran un pes global aproximat entre el 30 % i el 50%. Entre elles, es farà a criteri del professor un examen final de tota l'assignatura per a comprovar l'adquisició global de les competències, habilitats i coneixements). No es podrà superar l'assignatura mitjançant una prova global.

Activitats d'avaluació

Activitat	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Prova escrita Examen Final	30-50%	2	0.08	1885:E02.24 , 1885:E02.25 , 1885:E03.05 , 1885:E02.26 , 1885:E03.08 , 1885:E15.13 , 1885:E15.15 , 1885:E15.17 , 1885:E15.19 , 1885:T04.00 , 1885:T03.00 , 1885:T02.00 , 1885:T01.00 , 1885:E19.16 , 1885:E19.15 , 1885:E19.14 , 1885:E19.13 , 1885:E15.18 , 1885:E15.16 , 1885:E15.14 , 1885:E03.09 , 1885:E03.07 , 1885:E03.06
Prova escrita Examen Parcial (Final Part 1)	30-50%	2	0.08	1885:E02.24 , 1885:E02.25 , 1885:E02.26 , 1885:E03.06 , 1885:E03.08 , 1885:E15.13 , 1885:E15.15 , 1885:E15.17 , 1885:E15.19 , 1885:T04.00 , 1885:T03.00 , 1885:T02.00 , 1885:T01.00 , 1885:E19.16 , 1885:E19.15 , 1885:E19.14 , 1885:E19.13 , 1885:E15.18 , 1885:E15.16 , 1885:E15.14 , 1885:E03.09 , 1885:E03.07 , 1885:E03.05
Realització de Treball o recensió sobre lectures monogràfiques o control de lectures	20-40%	16	0.64	1885:E02.24 , 1885:T04.00 , 1885:T03.00 , 1885:T02.00 , 1885:T01.00 , 1885:E19.16 , 1885:E19.15 , 1885:E19.14 , 1885:E19.13 , 1885:E15.19 , 1885:E15.18 , 1885:E15.17 , 1885:E15.16 , 1885:E15.15 , 1885:E15.14 , 1885:E15.13 , 1885:E03.09 , 1885:E02.26 , 1885:E03.05 , 1885:E03.06 , 1885:E03.08 , 1885:E03.07 , 1885:E02.25
Realització de pràctiques: correcció i avaluació a Aula. Avaluació continuada	30-40%	20	0.8	1885:E02.24 , 1885:E19.13 , 1885:E15.19 , 1885:E15.18 , 1885:E15.17 , 1885:E15.16 , 1885:E15.15 , 1885:E15.14 , 1885:E15.13 , 1885:E03.09 , 1885:T04.00 , 1885:T03.00 , 1885:T02.00 , 1885:T01.00 , 1885:E19.16 , 1885:E19.15 , 1885:E19.14 , 1885:E03.08 , 1885:E03.07 , 1885:E03.06 , 1885:E03.05 , 1885:E02.26 , 1885:E02.25

Bibliografia

Bibliografia i materials

A) Manuals de referència:

- * ÁLVAREZ CONDE, E. *Curso de Derecho Constitucional*, 2 vols, Tecnos, Madrid.
- * ARAGÓN REYES, M. (ed.) *Temas básicos de Derecho Constitucional*, Civitas, Madrid.
- * APARICIO PÉREZ, M.A. (dir.)- BARCELÓ, M., *Manual de Derecho Constitucional*, Atelier, Barcelona.
- * BALAGUER CALLEJÓN, F (y otros) *Derecho Constitucional*, 2 vols., Tecnos. Madrid.
- * FOSSAS, E.- PÉREZ FRANCESC, J.LI. *Lliçons de Dret Constitucional*, Proa, Barcelona.
- * MOLAS, I. *Derecho Constitucional*, Tecnos. Madrid.
- * PÉREZ ROYO, J. *Curso de Derecho Constitucional*, Marcial Pons, Madrid.

B) Textos Legals:

- * CARRERAS SERRA, F.- GAVARA, J.C. *Leyes políticas*, Aranzadi, Pamplona.
- * ALBERTÍ, E- GONZALEZ,M. *Leyes políticas del Estado*, Civitas, Madrid.

C) Comentaris a la Constitució

- * CASAS BAAMONDE, M.E.- RODRIGUEZ-PIÑERO, M., *Comentarios a la Constitución*, Wolkers Kluwer, 2008
- * GARRIDO FALLA, F. (dir.) *Comentarios a la Constitución*. Civitas, Madrid.
- * ALZAGA VILLAAMIL, O. *Comentarios a la Constitución Española* Edersa, Madrid.

Enllaços web

<http://www.der.uva.es/constitucional/verdugo/matriz.htm> Materials de Dret Constitucional.

<http://www.iustel.com> Informació normativa, jurisprudencial i doctrinal.

www.westlaw.es. Base de dades westlaw.